

Miestny národný výbor v Domaníži 1946 - 1990

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1572_23331	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Miestny národný výbor v Domaníži	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1946 – 1990	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	10,20 bm, t.j. 85 archívnych škatúl (178 kusov úradných kníh, 9 kusov evidenčných kníh, 34 kusov registratúrnych pomôcok a 65 škatúl – spisov a účtovného materiálu)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Miestny národný výbor v Domaníži	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	<p>Prvým ústavným predpisom, ktorý uzákonil tvorbu a fungovanie národných výborov, bol Ústavný dekrét prezidenta republiky č. 18/1944 Zb. zo 4. decembra 1944, ktorým boli ustanovené miestne a okresné národné výbory ako orgány verejnej správy vo všetkých jej odboroch na oslobodenom území.</p> <p>Postavenie, činnosť a vzťahy národných výborov (ďalej NV) na území Slovenska prvýkrát upravovalo nariadenie Predsedníctva SNR č. 26/1945 Zb. n. SNR o národných výboroch, ktoré zrušilo obecné a obvodné notárske úrady a okresné a župné úrady. NV boli ustanovené ako volené orgány štátnej moci a správy v obciach, okresoch a krajoch. Miestny národný výbor v Domaníži začal pracovať od apríla 1945, dovtedy tu existoval revolučný národný výbor, z ktorého fungovania sa bohužiaľ nezachovali žiadne písomné dokumenty.</p>	Dejiny správy pôvodcu

		<p>V rokoch 1945 – 1950 boli výkonnými orgánmi MNV obvodné úrady, ktoré evidovali a vybavovali písomnú agendu všetkých MNV vo svojom obvode. V obci Domaniža bol zriadený Obvodný úrad miestnych národných výborov (OÚ MNV), ktorý fungoval v rokoch (1944) 1945 – 1950 (1951) a patrili do neho obce Domaniža, Čelkova Lehota, Kardošova Vieska, Sádočné a Malé Lednice.</p> <p>Vo februári 1948 boli NV nahradené dočasnými správnymi komisiami, ktorých účelom bola výmena politicky nežiaducich osôb. Keď dočasné správne komisie prestali fungovať, znova sa premenovali na národné výbory.</p> <p>Vládne nariadenie 14/1950 zrušilo obvodné úrady miestnych národných výborov a nahradili ich miestne národné výbory, ktoré boli vykonávateľom štátnej moci. Prvým známym predsedom MNV v Domaniži bol v roku 1951 Michal Dudák.</p> <p>V auguste 1951 prebehla reorganizácia MNV a novým predsedom sa stal Cyril Čelko. V roku 1953 bol za predsedu MNV zvolený Ján Skáčik.</p> <p>Ústavný zákon č. 12/1954 Zb. z. o NV a zákony č. 13/1954 Zb. z. o organizácii práce NV a 14/1954 Zb. z. o voľbách do NV znamenali ďalšie upevnenie ich postavenia. NV boli ustanovené ako miestne orgány štátnej moci, ktorých členovia boli volení ľuďmi.</p> <p>Najvyšším orgánom MNV bolo plénum, ktoré viedlo a kontrolovalo činnosť svojich zložiek, schvaľovalo plán, rozpočet, účtovné uzávierky a kontrolovalo ich plnenie. Do jeho kompetencie patrila aj hospodárska, správna a kultúrna oblasť v NV.</p> <p>Pre jednotlivé pracovné úseky si národný výbor volil zo svojich členov stále komisie, ktoré sa zúčastňovali na plnení úloh NV. Výkonnými orgánmi NV bola rada a odbory. Rada sa skladala z predsedu národného výboru, podpredsedov, tajomníka a ďalších členov. Zabezpečovala a organizovala plnenie úloh národného výboru, vykonávala jeho uznesenia, viedla prácu odborov a správ. Z odborne kvalifikovaných zamestnancov národného výboru sa vytvárali odbory na výkon jednotlivých činností.</p> <p>V roku 1954 prebehli nové voľby do NV a predsedom MNV v Domaniži sa stal Juraj Sučan. V tomto období pracovala pri MNV v Domaniži hospodárska komisia a komisia pre výstavbu, zdravotníctvo, kultúru a osvetu, bohužiaľ zápisnice z týchto komisií sa vo fonde nezachovali.</p> <p>V roku 1958 zastával v obci post predsedu MNV Emil Augustín. V roku 1960 sa stal predsedom MNV v Domaniži František Pohanka.</p>	
--	--	--	--

		<p>Kompetencie NV sa rozšírili vydaním zákona o NV č. 65/1960 Zb. z. NV dostali do správy podniky, ktoré slúžili potrebám obyvateľstva na úrovni obce alebo mesta. Dostali aj časť zodpovednosti za riadne hospodárenie JRD.</p> <p>Vo voľbách 06.07.1964 bol za predsedu MNV zvolený Jozef Cudrák, ktorého v roku 1967 vo funkcii nahradil Emil Augustín.</p> <p>Zákon č. 69/1967 Zb. z. opätovne posilnil kompetencie národných výborov v oblasti organizácie miestnej výstavby, rozvíjania kultúry, poľnohospodárskej výroby, ako aj v oblasti spravovania školských zariadení, údržby miestnych komunikácií a pravidelného zásobovania obyvateľstva. Postavenie národných výborov upravovali tiež zákony č. 70 a 71/1967 Z. z.</p> <p>Zákonmi SNR č.71/1969 o územnom členení Slovenska a č.72/1969 o pôsobnosti NV na Slovensku boli zrušené krajské národné výbory a v niektorých okresoch vznikli v rokoch 1969-1971 obvodné úrady MsNV a MNV, ktoré prevzali niekoľko kompetencií okresných národných výborov. Krajské zriadenie na Slovensku bolo obnovené zákonom SNR č.159/1971 s účinnosťou od 1.1.1972.</p> <p>V tomto období, teda v rokoch 1969 – 1971, opätovne vznikol v obci Domaniža Obvodný úrad MNV. Patrili sem obce Domaniža, Čelkova Lehota, Kardošova Vieska, Sádočné a Malé Lednice.</p> <p>1.10.1974 bola obec Kardošova Vieska na žiadosť jej občanov integrovaná (pripojená) k obci Domaniža.</p> <p>V roku 1976 bol do funkcie predsedu MNV zvolený Ján Skáčik.</p> <p>01.01.1979 boli na základe rozhodnutia ONV v Považskej Bystrici integrované do Domaniže ďalšie obce. Boli to obce Čelkova Lehota, Malé Lednice a Sádočné. Novým administratívnym strediskom sa stala Domaniža. V pripojených obciach vznikli občianske výbory, ktoré pracovali až do zániku MNV.</p> <p>Po integrácii obcí v roku 1979 sa konalo za účasti poslancov z pridružených obcí plenárne zasadnutie MNV. Prvým predsedom v strediskovej obci sa stal Rudolf Pohanka, dovtedajší predseda MNV v Malých Ledniciach. V tejto funkcii pôsobil do roku 1983, kedy ho nahradil Anton Čelko.</p> <p>Na základe uznesenia č. 38/1988 bola obec Domaniža odsúhlasená ako stredisková obec so zvýšenou právomocou. V týchto obciach musel byť na základe zákona zriadený výbor ľudovej kontroly. V Domaniži sa stal predsedom tohto výboru Milan Brveník.</p>	
--	--	---	--

		<p>25.04.1990 schválilo plénum MNV v Domaniži dezintegráciu obcí Čelkova Lehota, Malé Lednice a Sádočné. Kardošova Vieska zostala pričlenená k Domaniži ako jej miestna časť.</p> <p>Posledným predsedom MNV v Domaniži sa stal Jozef Ševčík.</p> <p>Činnosť národných výborov zanikla v decembri 1990 na základe zákona č. 369/1990 Zb. z., kedy sa po komunálnych voľbách zriadili obecné a mestské úrady.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Počas existencie MNV v Domaniži vykonali pracovníci archívu na tomto úrade dve prehliadky správy registratúry. Prvú prehliadku uskutočnil pracovník Okresného archívu Považská Bystrica Adam Pobočník v roku 1964. Konštatoval, že došlé registratúrne záznamy sa evidovali do registratúrneho denníka podľa smerníc pre NV, avšak nevedli k nim žiadne registre.</p> <p>Ďalšia prehliadka správy registratúry úradu sa konala v roku 1984 za prítomnosti pracovníčok Štátneho okresného archívu Považská Bystrica so sídlom v Púchove, Heleny Lalkovej a Jarmily Balážovej. Pri prehliadke zistili, že registratúrny denník bol pracovníčkou MNV vedený vzorne a viedla k nemu aj registre. Spisy sa riadne označovali prezentačnou pečiatkou a ukladali ich do fasciklov.</p> <p>Spisy boli manipulované chronologicko-numericke, teda nie podľa vecných skupín. Spisové obaly nepoužívali vôbec, spisy označovali prezentačnou pečiatkou, avšak nie všetky jej položky boli vyplnené.</p> <p>V jednej knihe registratúrneho denníka viedli v niektorých prípadoch záznamy z viacerých rokov.</p> <p>Vo fonde sa zachovali zápisnice pléna a rady z rokov 1951 – 1990, z ktorých niektoré ročníky chýbajú. Zo zápisníc pléna chýba ročník 1973 a zo zápisníc rady absentujú ročníky 1955 a 1973. Administratívne spisy sa nachádzajú vo fonde v rozpätí rokov 1946 – 1990. Archívny fond MNV v Domaniži poskytuje primerané informácie o dejinách obce. Najviac informácií o dianí v obci sa dá získať najmä zo zápisníc pléna a rady MNV. Ďalšie informácie sa dajú nadobudnúť aj z administratívnych spisov a z účtovného materiálu. V rámci administratívnych spisov sa nachádzajú aj doklady majetkovoprávneho charakteru (prevody nehnuteľností, rozhodnutia k dedičským konaniam a pod.), ktoré môžu poslúžiť občanom pri dokazovaní majetkových nárokov. Dokumenty k individuálnej bytovej výstavbe boli z fondu v roku 2009 dodatočne vytriedené a odovzdané na Obecný úrad Domaniža.</p>	Dejiny archívneho fondu

3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Pod prírástkovým číslom 116 boli dňa 31.8.1968 do archívu prevzaté prvé archívne dokumenty v rozsahu 0,16 bm z rokov 1951 - 1960. Pod prírástkovým č. 337 boli dňa 29.7.1969 prevzaté písomnosti v rozsahu 1,10 bm z rokov 1951 -1963. Ďalším číslom prírástku bolo č. 657 z 04.07.1977, kedy sa do archívu prevzalo 2,20 bm dokumentov z rokov 1951 -1972. 23.07.1991 pod prírástkovým číslom 859 archív prevzal dokumenty z rokov 1970 – 1990 v rozsahu 3,80 bm. Pod prírástkovým číslom 980 sa 15.08.1997 do archívu prevzali dokumenty z rokov 1947 – 1990 v rozsahu 6,27 bm. 23.6.2010 boli pod prírástkovým číslom 1393 do archívu prevzaté dokumenty z rokov 1971 – 1979 v rozsahu 0,02 bm. Posledný prírástok z rokov 1967 – 1989 bol prevzatý do archívu v rozsahu 0,06 bm pod číslom 1573.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírástkov
3.3.1.	Scope and content	<p>Materiál z fondu MNV v Domaniži poskytuje dôležitú pramennú základňu pre štúdium politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych dejín obce Domaniža v rokoch 1946– 1990. Zápisnice zo zasadnutí pléna a rady poskytujú dostatok informácií o činnosti Miestneho národného výboru, o fungovaní obce a aj o problémoch, s ktorými sa obyvatelia stretávali. Ďalšiu časť fondu tvoria administratívne spisy (1946 – 1990), ktoré nám poskytujú údaje o sporoch medzi obyvateľmi, o voľbách, o školstve a kultúre v obci, o obyvateľoch v obci, o poľnohospodárstve, o štátnej výstavbe, o organizáciách v obci atď. Cez účtovný materiál sa dozvedáme o majetku obce, o jej financiách a o hospodárení s nimi. Účtovný materiál obsahuje knihy príjmov, knihy výdavkov, prehľady daní a poplatkov, rozpočty, pokladničné knihy, knihy pohľadávok a dlhových, denníky atď.</p> <p>Archívny fond sa skladá zo 178 kusov úradných kníh, 9 kusov evidenčných kníh, 34 kusov registratúrnych pomôcok a 65 škatúľ – spisov a účtovného materiálu.</p> <p>V archívnom fonde sa zachovali zápisnice pléna MNV (z rokov 1951 – 1990), zápisnice rady MNV (1951 - 1990), zápisnice komisií (pre brannú výchovu, pre brannú bezpečnosť, trestnej komisie, pre verejný poriadok, pre ochranu verejného poriadku, pre výstavbu, poľnohospodárskej komisie, zdravotnej komisie, hospodárskej komisie, komisie spoločenskej potreby, školstva, kultúry, zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia, finančno – plánovacej komisie, pre obchod, školstvo, kultúru, pre otázky sociálno – zdravotné, ochrana mládeže a spoločenskej potreby, finančno – plánovacej komisie, školskej, kultúry, zdravotnej a pre obchod, sociálno – zdravotnej komisie, komisie pre mládež a telovýchovu, v rozpätí rokov 1959 – 1990), zápisnice občianskych</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		výborov Kardošova Vieska, Sádočné, Malé Lednice, Čelkova Lehota, Domaniža, Malé Lednice, Čelkova Lehota v rozpätí rokov 1978 – 1989, zápisnice Výboru žien (1959 – 1967), evidenčné knihy za roky 1953 – 1990. Registratúrne pomôcky sa zachovali z rokov 1950 - 1990, administratívne spisy z rokov 1946 - 1990 a účtovný materiál z rokov 1950-1990.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Celkovo bolo podaných sedem návrhov na vyradenie písomnosti, ktoré vznikli z činnosti MNV v Domaniži v rokoch 1946 - 1990: Ar 94/1969, ŠOKA 73/1977, ŠOKA 363/1991, ŠOKA 524/1997, AIII/5-2010/00415, AIII/5-2014/00507, AIII/5-2014/00517. Pri spracovávaní fondu sa vytriedili prázdne obaly, multiplikáty, pozvánky, obežníky a písomnosti účtovného charakteru bez trvalej dokumentárnej hodnoty.	Vyraďovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Fond je uzavretý a prírastky sú možné.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Štruktúra archívneho fondu po chronologicko-numerickej usporiadani a sprístupnení: I. Úradné knihy A. Zápisnice (1951 – 1990) B. Evidenčné knihy (1953 – 1990) II. Spisový materiál A. Registratúrne pomôcky (1952 – 1990) B. Administratívne spisy (1946 – 1990) III. Účtovný materiál A. Účtovné knihy (1950 – 1990)	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language/scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych

			dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Ministerstvo vnútra SR, Štátny okresný archív v Považskej Bystrici, Žofia Kendralová 1997: Miestny národný výbor v Domaniži 1946 – 1990, inventár, Považská Bystrica.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, pracovisko Archív Považská Bystrica Slovenských partizánov 1135/55, 017 01 Považská Bystrica	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Nie je známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný notársky úrad v Domaniži 1860 – 1945 (1955), Okresný úrad Považská Bystrica (1923 – 1945), Okresný národný výbor v Považskej Bystrici 1945 – 1990, Obvodný úrad miestnych národných výborov v Domaniži (1944) 1945 – 1950 (1951) a 1969 - 1971.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publication note	Monografia obce Domaniža očami rodákov, Jozef Šujanský. 2018, ISBN: 9788057004189 Domaniža 1268 – 2018, František Koval. 2018, ISBN: 9788057002512	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis archívneho fondu pripravila Mgr. Petra Bubeníková v januári 2023.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival	Pravidlá alebo

		Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532	zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	16.01.2023	Dátum vyhotovenia opisu